

čeki Sel si za Safarčevim Tonetom tje, kjer je večni mir, tja, kjer se bomo zopet videli!

Od Sv. Lenarta nad Laškimi se nam piše: Vojska je zopet zahtevala pri nas svojo žrtev. Vzela nam je pridnega, mirnega in nadejanelega vrlega mladeniča Antona Gradšnik iz Velikogorele. V sled rana, dobljenih na soški fronti, je izlil svojo blago dušo v bolnišnici usmiljenih sester na Dupleju dne 15. oktobra 1917.

Dne 18. septembra t. l. je umrl v neki bolnišnici v Crni gori črnogojnik Jožef Goričan, kmet v Apačah, župnije St. Lovrene na Dravskem polju, brat č. g. župnika Janeza Goričan v Spitaliču.

Dne 27. avgusta je padel na italijanski fronti 19 let stari mladenič Matevž Petek, doma iz Zlatol. 8 pri St. Janžu na Dravskem polju.

Vse padle slovenske žrtve za domovino ohranimo v trajnem spominu!

Italijansko bojišče.

Položaj na italijanski fronti je naslednji: Južna skupina naše armade, ki stoji pod poveljstvom generalnega polkovnika Borojeviča, je že na nekaterih mestih ob izlivu Piave prodrla na zahodni breg reke, odkoder je do Benetk še samo nekaj 20 km. Ker se Lahji resno bojijo za posest Benetk, so vrgli na ta del bojišča številne čete in močno artilerijo, da tako zabranijo, da ne bi vsa Borojevičeva armada prišla čez reko. Naši oddelki, ki so že bili na desnem bregu Piave, so se vsled hudega sovražnega pritiska in srditega artilerijskega ognja morali umakniti nazaj na levi breg. Italijani so tudi odprli jezove in brani ter tako poplaval pokrajino ob Piavi pred njenim izlivom. Sedaj se vrši na tem prostoru močna artilerijska bitka. — Pri Belovi armadni skupini, ki stoji ob Piavi severno od Borojevičeve armade, do mesteca Vidor, ni nobene spremembe. — Vroči boji pa se vršijo na ostalem delu fronte med Piavo in Brento ter v ozemlju Sedem občin. Maršala Krobotin in Heccendorfi, ki stojita s svojimi skupinami od Piave do Adiče, sta se že približala velikim benečanskim ravninam do 12 km. Da bi preprečili vpad naših čet na to ravnino, je novo italijansko armadno vodstvo vrгло v prostor pri Asiagu in med Brento in Piavo obilo rezerv. Zadnji čas so Italijani zahodno od Brente prešli celo k profinapadom in skušajo predreti našo fronto in zavzeti važne višine, katere smo jim iztrgali v ozemlju Sedem občin. Kakor prejšnje dni zahodno od Brente, tako so zadnje dni Italijani proizvajali srdite napade na nekatere točke med Brento in Piavo. Italijani se na vso moč trudijo obdržati goro Monte Tomba, ki je poleg Monte Grappa (1779 m) zadnja važnejša italijanska gorska postojanka pred vhomom v benečansko ravnino. Severno pobočje gore Tombe je v naših rokah. Za to višino se sedaj vršijo krvavi boji, kakor svoj čas za goro Sv. Gabrijele pri Gorici. V tem prostoru bodo stopile v boj tudi prve francosko-angleške čete, katerih je baje že do 100.000 mož dospelo v Gornjo Italijo. Prihodnje dni je pričakovati na celi črti od Asiaga do morja srditih bojev. Vrhovno vodstvo italijanske armade je sedaj v rokah treh generalov — general Cadorna pa je šel v pokoj.

V italijanski zbornici je novi ministrijski predsednik Orlando v seji dne 14. novembra označil trenutni vojaški položaj Italije za zelo resen. Pozival je zbornico, da zaupa v armado in v pomoč zaveznikov ter da naj ohrani z ljudstvom vred mirno kri. Zbornica je bila nato odgojena na nedoločeno dobo.

Sestdeset divizij proti Lahom.

Italijanska poročila naglašajo, da stoji 40 naših divizij v boju z italijansko armado, 20 divizij pa je še v rezervi. Lahji se bojijo, da bo avstrijska armada prihodnje dni v gorovju kakor tudi v ravnini srdito udarila na italijansko armado. Obenem poročajo italijanski listi, da se naši dobro pripravljajo na prehod čez Piavo.

Benetke izpraznjujejo.

Italijanski list „Corriere della Sera“ poroča, da spravljajo iz Benetk vse večje zgodovinske vrednosti in druge dragocenosti. Prebivalstvo je že večinoma zapustilo mesto, ker se boji, da bo hrvaški general Borojevič vkorakal v Benetke. Uredništva beneških listov so se preselila v Rim, istotako tudi velike trgovske hiše in banke.

General Cadorna in Porro odstavljena.

Dosedanji vrhovni poveljnik italijanske armade, general Cadorna, je vendar le odstavljen in je šel v pokoj. Nastopil se bo baje v Svici. Tudi njegov pomagač, general Porro, je odstavljen. Kralj mu je poveril neko nadzorno službo. Sedaj vodstvo italijanske armade ni v rokah enega posameznega generala, ampak je izročeno trem generalom: maršalu Diazu, generalu Badoglio in bivšemu vojnemu ministru Giardino.

Uspeh 4 mesecev.

V 4 mesecih so naše armade skupno zavzele ogromno površino sovražnikovega ozemlja: čez 45.550 štiriasoških kilometrov. Od 19. julija do 20. novembra smo vjeli do 400.000 vjetnikov in uplenili nad 3233 topov. Sovražniki so v 4 mesecih pridobili kljub velikim izgubam samo 143 štiriasoških kilometrov (večinoma na francoski fronti).

Turška bojišča.

Angleži zasedli Jafu. — Jeruzalem v nevarnosti.

Iz Londona se dne 18. novembra poroča: Angleške čete so dne 17. novembra brez odpora zasedle Jafu. Zdi se, da bodo Turki nadaljevali svoje umikanje v severni smeri. Mesto Jafa leži ob skulinati morski obali v južni Palestini in je pristanišče Jeruzalema, do katerega pelje 80 km dolga železnica, ki je bila zgrajena leta 1892. Mesto šteje 40—45.000 prebivalcev, od teh je tri četrtine mohamedancev, kakih 8000 kristjanov in 2000 judov. Jafa je eno najstarejših mest na svetu, kajti že leta 2000 pr. Kr. r. se imenuje v raznih egiptovskih napisih. Mesto je bilo znano že tudi Asircem, Hebrejci so imenovali to mesto Japho, Grki pa Jope. Pristanišče Jafe je bilo v starem veku znano kot eno najboljših ob obali Palestine. Mesto Jafa je tudi znano iz preroka Jonasa. Makabejci so zavzeli mesto, ki je postalo judovska last. Pozneje so pa Rimljani zasedli mesto. Ko se je mudil sv. Peter v Jafi, se je nahajalo mesto v oblasti Rimljanov. Za časa Konstantina Velikega se je nahajal v Jafi sedež skofa. V dobi križarskih vojsk je igrala Jafa veliko vlogo, kajti tukaj so se zbirale križarske čete. Leta 1268 so Turki zasedli Jafu, ki je ostala v turški oblasti do leta 1799, ko je Napoleon Bonaparte zavzel Jafu. Toda pod francosko oblastjo je bila Jafa le kratko časa, kajti že leta 1832 je prišla pod egiptovsko oblast. Od leta 1841 naprej je pa v turški oblasti. Jafa je dandanes zelo važno trgovsko mesto in pristanišče, v katerem se vsako leto do 20.000 jeruzalemskih romarjev izkroca za potovanje v Jeruzalem. — Jeruzalem je v nevarnosti, da ga zasedejo Angleži.

Podpisujte sedmo vojno posojilo!

Razne politične vesti.

V avstrijski državni zbornici se je v začetku petkove seje vršila volitev delegata za Istro. Izvoljen je bil poslanec Laginja, za nadomestnika pa poslanec Spinčič. Zbornica je nato nadaljevala razpravo o vladni predlogi glede omejitve jetike ali tuberkuloze in spolnih bolezni. Poslanec dr. Jankovič je predlagal, da se upeljejo posebni tečajji, na katerih se naj vojaštvu predava o tuberkulozi ali jetiki in splošno o zdravstvenih zadevah. Nadalje predlaga, da se naj begunci, ki sedaj živijo v raznih delih države, pustijo do konca meseca marca t. l. v krajih, kjer sedaj prebivajo, med tem časom pa naj vlada poskrbi, da se bodo popravili in pozidali njihovi porušeni domovi in sicer tako, da bodo odgovarjali zdravstvenim zahtevam. Ko je še poslanec Jerzabek predlagal, da bi se morala poostri kazenska določila glede razpečavanja in razširjanja neravnih slik in spisov, je zbornica sprejela zakonsko predlogo. Vršila se je nato razprava o zakonski predlogi glede obdačenja stav pri raznih dirkah. Tudi ta zakonska predloga je bila sprejeta v nespremenjeni obliki, kakor jo je izdelal finančni odsek državne zbornice. Nato se je še vršila razprava glede podpiranja nevojaških oseb in njih svojcev in preostalih, ki so bili poškodovani vsled vojske. Tudi ta zakonska predloga je bila sprejeta. Končno je še zbornica razpravljala o zakonski predlogi, da se ustanovi poseben podporni sklad za srednje in male obrtnike z glavnico 100 milijonov K. Do podpore iz tega sklada bi naj imeli pravico samo taki srednji in majhni obrtniki, ki so bili vsled vojske prizadeti in oškodovani. Zbornica je sprejela tudi to zakonsko predlogo. — V torkovi seji se je v zbornici nadaljevala razprava o zakonski predlogi glede ustanovitve novega ministrstva za socialno oskrbo. K predmetu je govoril med drugimi tudi minister dr. Mataja, ki je obrazložil vse posamezne točke delokroga novega ministrstva, zlasti delokrog glede mladinske oskrbe, oskrbe vojnih oškodovanih in preostalih v vojni padlih vojakov, skrbi za žene vojnih invalidov, stanovanjske oskrbe za državne uslužbence, vprašanje bolniškega zavarovanja, organizacija posredovanja za delo itd. Zbornica je sprejela zakon-

sko predlogo glede ustanovitve novega ministrstva v nespremenjeni obliki, kakor jo je izdelal ustavni odsek. Nato se je vršila razprava o zakonski predlogi glede zbrisa posledic kazenskih obsodb. Po tem zakonu bi se obsodeni osebi, ki je bila pred obsodbo na do rem glasu, ako je prvi storjeno štoto in ako je od obsodbe preteklo več let, ne da bi bila dotična oseba vnovič sodnijsko kaznovana, spregledale posledice kazenske obsodbe in bi se jo smatralo, kakor da bi ne bila predkaznovana. Zlasti bi bil tak zakon v prid mladinskim osebam, ki so samo v svoji mladosti iz lahkomišljenosti zagrešile kako kazensko obsodbo, a je bilo njihovo poznejše življenje brez vsake kazni. Take osebe bi se po tem zakonu smatralo, kakor da bi ne bile predkaznovane. Tudi ta zakonska predloga je bila od zbornice sprejeta. Končno je še zbornica razpravljala o zakonski predlogi glede odškodnine županov in mest za opraviljanje službe v arenešem delokrogu ter o zakonski predlogi glede enkratnega zvišanja draginskih doklad za državne uslužbence. Obe zakonski predlogi je sprejela zbornica. Vlada je zbornici predložila več zakonskih načrtov, kot zakonsko predlogo glede zvišanja davka na sladkor, glede začasne nagodbe z Ogrsko in glede obdačenja avstro-ogrške banke.

Iz Jugoslovanskega kluba je izstopil dr. Susteršič in njegov verni sodrug Jaklič. Razlogov za izstop ni povedal v javnosti. Kot povod za izstop pa je porabil volitev v delegacije, pri kateri so vsi kranjski poslanci z edino izjemo Jakličev volili za kranjskega delegata ne dr. Susteršiča, temveč dr. Korošca. Nato je dr. Susteršič izstopil in izjavil, da nima zaupanja ne do članov ne do načelnštva Jugoslovanskega kluba. Že verjamemo, da je dr. Susteršič izstopil vsled pomanjkanja zaupanja, toda na tem pomanjkanju trpi on sam, ker mu je pri delegacijski volitvi izkazal svoje zaupanje izmed kranjskih poslancev edini Jaklič. O volitvi v delegacije se je po Susteršičevem izstopu razpravljalo v seji Jugoslovanskega kluba v torek, dne 20. novembra. Klub je izjavil, da je v splošnem narodnem interesu smatral za neogibno potrebno, da v sedanjem resnem času klubovo politiko, zlasti v delegacijah, zastopa klubov načelnik sam. Ob enem izraža klub svojemu načelniku dr. Korošču popolno zaupanje, ker je prepričan, da bo klubov načelnik klubovo stališče kakor dosedaj tudi zanašljivo zastopal odločno in nesebično. Susteršičev izstop in njegova izjava je torej udarec v vodo. Nameravanega oslabljenja Jugoslovanskega kluba ni dosegel. Nasprotno so se člani strnili v še trdnjšo zvezo okoli svojega odločno in nesebično delujočega načelnika, ki uživa njihovo popolno zaupanje. Vse zaupanje pa je izgubil dr. Susteršič. Zapustiti edinstveno bojno črto naših poslancev v tako resnih in odločilnih časih, kakor so sedaj, to je dezertacija, to je uskotstvo. Ali je pri dr. Susteršiču bil merodajen nagib osebnega razhajanja in častihleplja, ali pa so ga nagnili k političnemu pobegu iz Jugoslovanskega kluba politični nagibi, se bo kmalu pokazalo. Naša javnost bo skrbno in vestno na straži za vse spletkarije, ki se od Nemcev in Madžarov snujejo in kujejo zoper jugoslovansko politiko. Ne bomo dopustili, da bi se v slovenski politiki razvila in količkaj uveljavila podobnost in vzporednost k breznačajnemu in osebne koristi zasledujočemu hrvaškemu frankovstvu. Kot člani Vseslovenske ljudske stranke izjavljamo, da se politika našega naroda dela in vrši edino le v okvirju Jugoslovanskega kluba in njegovega majniškega programa; vsled tega smatramo in obsojamo vsak poizkus, za nesti razdor med slovenske poslance in oslabiti politično moč našega naroda, kot narodno in politično izdajstvo.

Volilna preosnova na Hrvaškem bo prišla v hrvaškem saboru te dni v razpravo. Po novi volilni preosnovi bo Hrvaška razdeljena v 120 volilnih okrajev in bo prišlo na enega poslanca približno 22.000 prebivalcev. Volilno pravico bo imela vsaka 24 let stara moška oseba, ki ima na Hrvaškem domovinsko pravico. Poslanec mora razumeti čitati in pisati ter mora biti več hrvaškega ali srbskega jezika. Uradniki se ne bodo smeli voliti za poslance.

„Hrvaška Država“ piše dne 17. t. m., da se naši narodni protivniki (Nemci in Madžari) močno trudijo, da bi preprečili ujedinjenje Slovencev in Hrvatov in da bi pripravili Hrvače do tega, da bi obrnili hrbet Slovincem. Omenjeni list pravi: „Slovenaca ne damo! Sve što je narodno i čestito u nas, mora da s prezirom odbije ovake riješenje jugoslovanskog pitanja bez potpunog ujedinenja svih Slovenaca s nama.“ Nas Slovence mora iskreno veseliti, da se bratje Hrvati tako odločno zavzemajo za boljšo bodočnost slovenskega naroda.

Na Francoskem so dobili novo ministrstvo, kateremu načeluje znani prostoizidar in ljuti sovražnik katoliške cerkve, Klemenso. Tudi vsi ostali člani ministrstva so prepojeni prostoizidarskega duha. Nov ministrijski predsednik je odločen pristaš struje za brezobzirno nadaljevanje vojske. Mož je, čeprav star 76 let, še vedno mladeniško gibčen, izboren govornik, dober pisatelj in neizbirčen v središtvu za dosego svojega namena. Novi ministrijski predsednik, ki je že strmoglavil marsikatero ministrstvo, je na glasu kot ena najvplivnejših in najmočnejših političnih osebosti na Francoskem. Diplomatične zveze med Francijo in Sv. Stolico so pretrgane že celih 13 let; novo framazonsko francosko mi-